Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 8. listopada 2021.
(OR. en)

12534/21

CYBER 253
JAI 1064
TELECOM 361
CSC 340
CIS 110
RELEX 827
ENFOPOL 343
COPS 341
COSI 179
HYBRID 59
CSCI 127
POLGEN 172
DATAPROTECT 230

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika (dio 2.) / Vijeće
Predmet:	Zaključci Vijeća o istraživanju potencijala inicijative o Zajedničkoj jedinici za kibersigurnost – dopuna koordiniranog odgovora EU-a na kiberincidente i kiberkrize velikih razmjera – odobrenje

1. Komisija je 23. lipnja 2021. objavila Preporuku o uspostavljanju Zajedničke jedinice za kibersigurnost[1] za rješavanje sve većeg broja ozbiljnih kiberincidenata koji utječu na javne usluge te na svakodnevnicu poduzeća i građana diljem Europske unije.

2. Komisija je 28. lipnja 2021. preporuku predstavila Horizontalnoj radnoj skupini za kiberpitanja. Naknadne rasprave održane su tijekom slovenskog predsjedanja na sastancima Horizontalne radne skupine za kiberpitanja 7. i 14. srpnja 2021. kako bi se prikupila mišljenja država članica o preporuci Komisije.

[1] C(2021) 4520 final (11155/21 i 11155/21 ADD 1).

3. Predsjedništvo je predstavilo prvi Nacrt zaključaka Vijeća o istraživanju potencijala inicijative o Zajedničkoj jedinici za kibersigurnost – dopuna koordiniranog odgovora EU-a na kiberincidente i kiberkrize velikih razmjera[2] na neformalnoj videokonferenciji članova Horizontalne radne skupine za kiberpitanja održanoj 23. srpnja 2021. O tom nacrtu zaključaka dodatno se raspravljalo na sastancima članova Horizontalne radne skupine za kiberpitanja 8. i 29. rujna 2021.

4. Horizontalna radna skupina za kiberpitanja na sastanku 6. listopada 2021. postigla je dogovor o nacrtu zaključaka Vijeća kako je naveden u Prilogu.

5. S obzirom na navedeno, Odbor stalnih predstavnika poziva se da Vijeću podnese nacrt zaključaka Vijeća, kako je naveden u Prilogu, te da predloži Vijeću da kao točku „A" dnevnog reda usvoji nacrt zaključaka.

---

[2] 10975/21.

PRILOG

Nacrt zaključaka Vijeća o istraživanju potencijala inicijative o Zajedničkoj jedinici za kibersigurnost – dopuna koordiniranog odgovora EU-a na kiberincidente i kiberkrize velikih razmjera

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI na:

– svoje zaključke o Strategiji EU-a za kibersigurnost za digitalno desetljeće[3],

– svoje zaključke o koordiniranom odgovoru EU-a na kiberincidente i kiberkrize velikih razmjera[4],

– svoje zaključke o kibernetičkoj diplomaciji[5],

– svoje zaključke o okviru za zajednički diplomatski odgovor EU-a na zlonamjerne kiberaktivnosti („Alati za kiberdiplomaciju”)[6],

– svoje zaključke o sigurnosti i obrani[7],

– okvir za politiku kibernetičke obrane EU-a[8],

– svoje zaključke o oblikovanju digitalne budućnosti Europe[9],

– Provedbenu odluku Vijeća (EU) 2018/1993 od 11. prosinca 2018. o aranžmanima EU-a za integrirani politički odgovor na krizu,

---

3 7290/21.
4 10086/18.
5 6122/15 + COR 1.
6 10474/17.
7 8396/21.
8 15585/14.
9 8711/20.

– svoje zaključke o Zajedničkoj komunikaciji Europskom parlamentu i Vijeću: Otpornost, odvraćanje i obrana: jačanje kibersigurnosti EU-a[10],

– svoje zaključke o izgradnji kapaciteta i sposobnosti u području kibersigurnosti u EU-u[11],

1. NAGLAŠAVA važnost kibersigurnosti za izgradnju otporne, zelene i digitalne Europe; ISTIČE da je kibersigurnost neophodna za blagostanje i sigurnost EU-a i njegovih država članica, njegovih građana, poduzeća i institucija, kao i za očuvanje integriteta naših slobodnih i demokratskih društava;

2. PREPOZNAJE prekograničnu i međusektorsku prirodu mnogih prijetnji povezanih s kiberigurnošću te rizike i moguće posljedice kontinuiranih kampanji učinkovitijih, sofisticiranijih, preciznije ciljanih, složenijih, trajnijih i/ili raširenijih zlonamjernih kiberaktivnosti[12]. Zbog pandemije bolesti COVID-19 dodatno su razotkrivene ranjivosti naših društava te mogući razmjeri štete koju kiberincidenti velikih razmjera mogu nanijeti gospodarstvu, demokraciji, ključnim uslugama i kritičnoj infrastrukturi, osobito u zdravstvenom sektoru. Povećana je i važnost povezivosti i oslanjanja društva na pouzdane i sigurne mrežne i informacijske sustave kojima se može vjerovati. Naposljetku, naglašena je potreba za globalnim, otvorenim, slobodnim, stabilnim i sigurnim internetom, kao i za povjerenjem u proizvode, procese i usluge informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) te njihovu sigurnost, uključujući potrebu da se osigura otporan lanac opskrbe;

---

10 14435/17 + COR 1.
11 7737/19.
12 Izvješće ENISA-e o prijetnjama iz 2020.

3. PONOVNO ISTIČE važnost kiberotpornosti i daljnjeg razvoja EU-ova okvira za upravljanje kibersigurnosnim krizama[13] čiji je cilj učinkovit i pravodoban odgovor na razini EU-a na kiberincidente i kiberkrize velikih razmjera te njegova daljnjeg uključivanja u postojeće horizontalne i sektorske mehanizme EU-a za odgovor a krizu; ISTIČE ulogu Vijeća i aranžmana EU-a za integrirani politički odgovor na krizu (IPCR) u osiguravanju pravodobne koordinacije i odgovora na političkoj razini Unije na krize, koje imaju širok učinak ili političku važnost, bez obzira na to jesu li te krize nastale unutar Unije ili izvan nje; NAGLAŠAVA važnost redovitog ispitivanja takvih okvira i mehanizama;

4. PODSJEĆA da se aktivnosti na razini EU-a u pogledu kiberincidenata i kiberkriza velikih razmjera odvijaju u skladu s načelima supsidijarnosti, proporcionalnosti, komplementarnosti, izbjegavanja udvostručavanja i povjerljivosti; PONOVNO ISTIČE da države članice imaju primarnu odgovornost za odgovor na kiberincidente i kiberkrize velikih razmjera koji utječu na njih; PODSJEĆA da je važno poštovati nadležnosti država članica i njihovu isključivu odgovornost za nacionalnu sigurnost, u skladu s člankom 4. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji, među ostalim u području kibersigurnosti;

5. istodobno PODSJEĆA na važnost poštovanja nadležnosti i mandatâ institucija, tijelâ i agencija EU-a. Visoki predstavnik, Komisija i druge institucije, tijela i agencije EU-a također imaju ključnu ulogu koja proizlazi iz prava Unije, među ostalim zbog mogućeg učinka kiberincidenata i kiberkriza velikih razmjera na jedinstveno tržište, kao i na funkcioniranje samih institucija, tijela i agencija EU-a;

[13] 10086/18.

6. ISTIČE da je potrebno izbjeći nepotrebno udvostručavanje te nastojati ostvariti komplementarnost i dodanu vrijednost u daljnjem razvoju EU-ova okvira za upravljanje kibersigurnosnim krizama i osigurati usklađenost s postojećim mehanizmima, inicijativama, mrežama, procesima i postupcima na nacionalnoj i europskoj razini; NAGLAŠAVA važnost pojednostavnjenja postojećih procesa i struktura kako bi se smanjila složenost te, u interesu kohezije u Uniji, poboljšala pristupačnost i sposobnost reakcije kad su posrijedi osobe koje traže pomoć i solidarnost;

7. PREPOZNAJE primjenjivost međunarodnog prava, uključujući Povelju Ujedinjenih naroda u cijelosti, međunarodno humanitarno pravo i pravo o ljudskim pravima u kiberprostoru te PROMIČE pridržavanje dobrovoljnih, neobvezujućih normi, pravila i načela odgovornog ponašanja država u kiberprostoru koje su potvrdile sve države članice EU-a;

8. POZDRAVLJA napredak ostvaren proteklih godina u okviru Vijeća, posebice u okviru Horizontalne radne skupine za kiberpitanja i drugih relevantnih radnih skupina Vijeća, kao i u uspostavi drugih inicijativa, mreža i mehanizama za suradnju i razmjenu informacija među državama članicama, posebno Skupine za suradnju u području sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava (Skupina za suradnju NIS) i mreže timova za odgovor na računalne sigurnosne incidente (mreža CSIRT-ova), uspostavljenih Direktivom (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016., Mreže organizacija za vezu za kiberkrize (CyCLONe), kao i relevantnih projekata povezanih s kiberobranom pokrenutih u okviru stalne strukturirane suradnje (PESCO)[14], Zajedničke radne skupine za djelovanje protiv kiberkriminaliteta (J-CAT), Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet (ELCN), dobrovoljnih doprinosa država članica centru EU INTCEN te koordinacije i suradnje u kontekstu alatâ za kiberdiplomaciju;

[14] Osobito, projekt „Timovi za brz odgovor na kiberincidente i uzajamna pomoć u području kibersigurnosti” koji koordinira Litva, „Koordinacijski centar za kibernetičko i informacijsko područje” koji koordinira Njemačka i „Platforma za razmjenu informacija o odgovoru na kiberprijetnje i kiberincidente” koji koordinira Grčka.

9. PODSJEĆA na postojeće okvire za suradnju među institucijama, tijelima i agencijama EU-a, kao što su strukturirana suradnja između EINISA-e i CERT-EU-a te Memorandum o razumijevanju između ENISA-e, Europske obrambene agencije (EDA), Europolova Europskog centra za kiberkriminalitet (EC3) i CERT-EU-a; ISTIČE važnost kontinuirane redovite razmjene informacija s Vijećem o daljnjem razvoju tih okvira za suradnju;

10. NAGLAŠAVA važnost jačanja suradnje i razmjene informacija među različitim kiberzajednicama unutar EU-a i država članica na svim potrebnim razinama, tehničkoj, operativnoj i strateškoj/političkoj, te povezivanja postojećih mehanizama, mreža, struktura, procesa i postupaka za upravljanje krizom ako se time podupire i poboljšava suočavanje s kiberincidentima i kiberkrizama velikih razmjera;

11. PREPOZNAJE napredak koji je skupina država članica ostvarila u razvoju zajedničkog operativnog kiberkapaciteta „Timovi za brz odgovor na kiberincidente” u okviru PESCO-a čiji je cilj produbljivanje dobrovoljne suradnje u kiberpodručju putem uzajamne pomoći, među ostalim kao odgovor na kiberincidente i kiberkrize velikih razmjera;

12. PREPOZNAJE iskustvo zajednice za kazneni progon i njezinu sposobnost da reagira u svakom trenutku u području operativne suradnje i sigurne razmjene informacija o velikim prekograničnim kibernapadima u okviru Protokola EU-a za odgovor tijela kaznenog progona EU-a na krizne situacije;

13. PREPOZNAJE kontinuiranu provedbu okvira za zajednički diplomatski odgovor EU-a na zlonamjerne kiberaktivnosti („alati za kiberdiplomaciju”); PODSJEĆA da svaka država članica može na pojedinačnoj osnovi donijeti vlastitu suverenu odluku u pogledu pripisivanja zlonamjerne kiberaktivnosti; PODSJEĆA da bi se mjere poduzete u okviru zajedničkog diplomatskog odgovora EU-a na zlonamjerne kiberaktivnosti trebale temeljiti na zajedničkoj informiranosti o stanju dogovorenoj među državama članicama. EU INTCEN ima ključnu ulogu kao središte za pružanje informiranosti o stanju i procjene prijetnji u vezi s kiberpitanjima za EU, na temelju dobrovoljnih obavještajnih doprinosa država članica i ne dovodeći u pitanje njihove nadležnosti;

14. PONOVNO ISTIČE važnost uzajamne pomoći i solidarnosti, u skladu s člankom 42. stavkom 7. Ugovora o Europskoj uniji i člankom 222. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, te POZIVA na daljnje vježbe s kiberdimenzijom; PODSJEĆA na potrebu da se razmotri povezivanje EU-ova okvira za upravljanje kibersigurnosnim krizama, alatâ za kiberdiplomaciju i odredaba navedenih članaka u slučaju kiberincidenta ili kiberkrize velikih razmjera; dodatno PODSJEĆA da se obvezama za države članice koje proizlaze iz članka 42. stavka 7. Ugovora o Europskoj uniji ne dovodi u pitanje posebna priroda sigurnosne i obrambene politike određenih država članica; također PODSJEĆA na to da NATO i dalje predstavlja temelj kolektivne obrane za države koje su njegove članice;

15. PRIMA NA ZNANJE suradnju EU-a i NATO-a u području kibersigurnosti i obrane, uključujući razmjenu informacija između CERT-EU-a i NATO-ove službe za odgovor na računalne incidente (NCIRC), uz potpuno poštovanje načela transparentnosti, uzajamnosti i uključivosti te autonomije obiju organizacija u donošenju odluka;

16. PREPOZNAJE važnost suradnje, prema potrebi, s privatnim sektorom u pogledu razmjene informacija i pružanja relevantnog stručnog znanja, kao i pouzdanih rješenja i usluga, među ostalim u podupiranju odgovora i jačanju informiranosti o stanju među različitim kiberzajednicama;

17. ISTIČE važnost sigurnih komunikacijskih kanala za razmjenu povjerljivih i osjetljivih informacija; NAGLAŠAVA potrebu za daljnjim napretkom;

u tom pogledu, i imajući na umu navedeno:

18. PRIMA NA ZNANJE Preporuku Komisije o uspostavi Zajedničke jedinice za kibersigurnost, kao inicijative koju treba razmotriti u daljnjem razvoju EU-ova okvira za upravljanje kibersigurnosnim krizama[15];

19. POZIVA EU i njegove države članice da nastave ulagati napore prema sveobuhvatnijem i učinkovitijem EU-ovu okviru za upravljanje kibersigurnosnim krizama, nadovezujući se na postojeće mehanizme i na napredak koji je već ostvaren, te da uzmu u obzir potencijal inicijative za Zajedničku jedinicu za kibersigurnost da dopuni te mehanizme, pri čemu se primjenjuje postupni pristup; ISTIČE da je postupan, transparentan i uključiv proces nužan za jačanje povjerenja te je stoga ključan za daljnji razvoj EU-ova okvira za upravljanje kibersigurnosnim krizama. U tom procesu trebalo bi poštovati postojeće uloge, nadležnosti i mandate država članica i institucija, tijela i agencija EU-a, kao i načela navedena u ovim zaključcima, uključujući proporcionalnost, supsidijarnost, uključivost, komplementarnost, izbjegavanje udvostručavanja i povjerljivost informacija; istodobno ISTIČE da je svako moguće sudjelovanje država članica u Zajedničkoj jedinici za kibersigurnost ili doprinos toj jedinici dobrovoljno;

[15] C(2021) 4520 final (11155/21 i 11155/21 ADD 1).

20. ISTIČE da je potrebno uspostaviti odgovarajuće metode rada i upravljanje kako bi se omogućilo sudjelovanje svih država članica u raspravama, razvoju i učinkovitim postupcima donošenja odluka u vezi s EU-ovim okvirom za upravljanje kibersigurnosnim krizama, među ostalim o mogućoj inicijativi za Zajedničku jedinicu za kibersigurnost; POZIVA na poštovanje ovlasti Vijeća na temelju Ugovorâ i načela lojalne suradnje;

21. ISTIČE važnost utvrđivanja i uključivanja svih relevantnih kiberzajednica unutar EU-a i njegovih država članica, uzimajući istodobno u obzir njihove različite uloge i odgovornosti u različitim vrstama kiberincidenata i kiberkriza velikih razmjera; ISTIČE ključnu ulogu Vijeća. posebice putem Horizontalne radne skupine za kiberpitanja, u oblikovanju politika i koordinacijskoj funkciji u pogledu daljnjeg razvoja EU-ova okvira za upravljanje kibersigurnosnim krizama; stoga POZIVA države članice, Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD), EU INTCEN, CERT-EU, ENISA-u, Europol (EC3), Eurojust (EJCN), Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti (ECCC) te predstavnike iz mreže CSIRT-ova, mreže CyCLONe, Skupine za suradnju NIS, EDA-e i relevantnih projekata u okviru PESCO-a, kao i druge moguće dionike, da sudjeluju u ovom procesu. Mogla bi se dodatno ispitati moguća radna skupina, kako je predložena u preporuci Komisije, koja bi služila kao privremeni forum u kojem bi se okupljali predstavnici svih relevantnih kiberzajednica u državama članicama i unutar EU-a, pri čemu bi se osigurala odgovarajuća zastupljenost svih država članica i djelovalo bi se pod političkim vodstvom Vijeća. Takva radna skupina trebala bi redovito izvješćivati o svojim aktivnostima i Vijeću podnositi moguće prijedloge radi rasprava, odobrenja i daljnjih smjernica. Osim toga, mogli bi se uspostaviti drugi oblici dijaloga unutar zajednica i među njima, među ostalim putem radionica, seminara, zajedničkog osposobljavanja i vježbi;

22. ISTIČE ulogu Europskog stručnog centra za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti (ECCC) i Mreže nacionalnih koordinacijskih centara u odnosu na potencijalnu Zajedničku jedinicu za kibersigurnost, posebice s obzirom na njezinu ulogu u znatnom povećanju Unijinih tehnoloških kapaciteta, tehnoloških rješenja, sposobnosti i vještina u području kibersigurnosti;

23. POZIVA EU i njegove države članice da se uključe u daljnji razvoj EU-ova okvira za upravljanje kibersigurnosnim krizama, među ostalim istraživanjem potencijala inicijative za Zajedničku jedinicu za kibersigurnost, utvrđivanjem i određivanjem procesa, uključujući ključne etape i vremenski okvir, te pojašnjavanjem ciljeva i mogućih uloga i odgovornosti; NAGLAŠAVA potrebu da se prioritetno konsolidiraju postojeće mreže i interakcije unutar svake zajednice, kao i da se utvrdi temeljit pregled mogućih nedostataka i potreba u pogledu razmjene informacija unutar kiberzajednica i među njima te unutar europskih institucija, tijela i agencija i među njima, te da se zatim postigne dogovor o mogućim primarnim ciljevima i prioritetima potencijalne Zajedničke jedinice za kibersigurnost; ne dovodeći u pitanje ishod, ISTIČE potrebu da se naglasak stavi na utvrđivanje potreba u pogledu razmjene informacija kako bi se izgradila zajednička informiranost o stanju među svim relevantnim zajednicama. Pri utvrđivanju nedostataka i potreba u pogledu razmjene informacija, uključujući moguću upotrebu virtualnih platformi, dužnu pažnju trebalo bi i dalje posvećivati sigurnim komunikacijskim kanalima za razmjenu klasificiranih i osjetljivih informacija, istodobno ISTIČUĆI važnost korištenja već postojećom infrastrukturom. Uvođenjem postupnog pristupa namjerava se izgraditi povjerenje i temelj za moguće daljnje korake povezane s poboljšanjem pripravnosti i operativne suradnje; PREPOZNAJE da bi različiti ciljevi mogli opravdati različita rješenja i sudjelovanje različitog skupa predstavnika relevantnih kiberzajednica unutar EU-a i njegovih država članica;

24. POZIVA na daljnje razmatranje u vezi s pravnom osnovom za potencijalnu Zajedničku jedinicu za kibersigurnost tijekom cijelog procesa, uključujući procjenu zadaća i uloga u odnosu na one dodijeljene ENISA-i u preporuci s obzirom na članak 7. Uredbe (EU) 2019/881 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019.; POZIVA na daljnje razmatranje pojedinačnih elemenata Preporuke o Zajedničkoj jedinici za kibersigurnost, među ostalim u pogledu ideje o timovima EU-a za brzu reakciju u području kibersigurnosti i plana EU-a za odgovor na kiberincidente i kiberkrize; NAGLAŠAVA da potencijalna Zajednička jedinica za kibersigurnost mora poštovati nadležnosti, mandate i pravne ovlasti svojih mogućih budućih sudionika;

25. POZIVA EU i njegove države članice da razmotre potencijal inicijative za Zajedničku jedinicu za kibersigurnost, među ostalim i iz perspektive institucija, tijela i agencija EU-a, kako bi se nadopunili aktualni napori na razini država članica; POZDRAVLJA namjeru Komisije da ojača otpornost relevantnih institucija, tijela i agencija EU-a budućim prijedlogom uredbe o zajedničkim obvezujućim pravilima o kibersigurnosti za institucije, tijela i agencije EU-a;

26. kao zaključak, PONOVNO POTVRĐUJE svoju predanost jačanju kiberotpornosti i daljnjem razvoju EU-ova okvira za upravljanje kibersigurnosnim krizama i REDOVITO ĆE PRATITI napredak i pružati dodatne smjernice za dopunu tog okvira.